

ИСТАНБУЛСКАТА КОНВЕНЦИЯ НЕ ВЪВЕЖДА „ТРЕТИ ПОЛ“ И НЕ Е ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРОПАГАНДА

По повод на разгорещените дебати и кампанията срещу ратифицирането на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (Истанбулската конвенция), ние, група организации и експерти в областта на домашното насилие и закрилата на децата, **заявяваме нашата твърда подкрепа за ратификацията на Конвенцията и се обявяваме против всички неверни внушения и твърдения**, свързани с нея, базирани на незнание, непознаване на темата или на целенасочена манипулация на общественото мнение. Изместването на публичния дебат в грешна посока е равносилно на отказ от предприемане на решителни мерки срещу насилието над жени и деца.

За хиляди жени и деца в България насилието е ежедневие. Последните данни показват, че 1 милион от близо 4 милиона българки са жертва на тормоз въщи. За 54% от българите сексуалното насилие е изключително сериозен проблем. 70% от анкетираните ученици на възраст между 13 и 16 години лично познават жертви на домашно насилие. Общият брой случаи на насилие, по които са работили отделите „Закрила на детето“ през 2015 г., които съгласно българското законодателство са оторизирани да предприемат мерки за закрила спрямо деца в риск и да работят с децата и техните семейства, са 1 839.

Истанбулската конвенция обръща внимание на **всички аспекти, които касаят работата по превенция, информиране, обучение, закрила, реакция и помощ на пострадали от насилие**. Документът е подписан от 44 държави и от Европейския съюз, като към днешна дата е ратифициран от 28 държави в Европа, 17 от които – членки на ЕС. Конвенцията предвижда всяка държава да създаде **специален механизъм за мониторинг, да отдели подходящи финансови и човешки ресурси за доброто му изпълнение**, да определи или създаде един или повече **официални органи, отговарящи за координацията, изпълнението, мониторинга и оценката на политиките и мерките за превенция и борба с всички форми на насилие**, обхванати от Конвенцията.

Нито един текст на Конвенцията не визира **„трети пол“**, транссексуалност или обучение, което подронва **„българските традиции“**. Напротив, нееднократно в Конвенцията се изтъкват вече общоприетите европейски ценности на равнопоставеност между мъжете и жените, недискриминация и защита от насилие. Нещо повече, терминът **„социален пол“**, както е преведен в българския вариант на Конвенцията, изрично е дефиниран като стереотипни възприятия в отделни общества за подходящите роли, поведения и дейности **за мъжете и жените**, които пораждаат предразсъдъци, неравноправие и търпимост към насилието срещу жени и момичета.

По отношение на **твърденията за задължителност на образованието в нестереотипни роли**, което стана повод за разгорелия се в публичното пространство дебат, чл. 14 на Конвенцията гласи: *„Страните предприемат, където е подходящо, необходимите стъпки за включване на съобразен с развиващите се възможности на учащите се учебен материал по въпроси като равнопоставеност между жените и мъжете, нестереотипни роли на пола, взаимно уважение, ненасилствено разрешаване на конфликти в междуличностните отношения, насилие над жените, основано на пола, и право на лична неприкосновеност, в официалните учебни програми и на всички образователни равнища“*.

Целта на този член е да постави акцент върху повишаване на обществената информираност и чувствителност по отношение на равнопоставеността на половете и защитата на жените и децата от насилие. В Конвенцията е посочено, че превантивните и образователни практики са обект на решение и възможности на всяка държава, в сътрудничество с експертите в тази област, като неслучайно се използват *„...където е подходящо..., съобразено с развиващите се възможности на учащите...“* за да

се даде възможност на всяка държава да прецени какво е удачно и подходящо за местната ситуация, култура и контекст.

Изучаването на „нестереотипни роли на пола“ или роли, наследващи общата дискриминационна определеност на пола в някои държави, е свързано с ценностите и модерните педагогически практики да не се насърчават стереотипи като например „мъжете не плачат“, „момиченцата си играят с кукли, а не с „момчешки играчки“ и др., като целта е да се подобри разбирането за стереотипите и предотврати неравното и несправедливо отношение поради пола на дадено лице.

Ратифицирането на Конвенцията ще допринесе за положителна промяна в националната правна рамка в следните посоки:

- въвеждане на официална статистика от страна на държавата за случаите на домашно насилие и насилие основано на пола;
- криминализиране на „преследването“, изнасилването в брака, промени в погасителната давност на тези престъпления;
- осигуряване на бързо и ефективно разследване на случаите на домашно насилие и насилие, основано на пола, от правоохранителните и правораздавателни органи;
- въвеждане на достатъчен на брой и адекватно разпределени в страната специализирани безплатни услуги за закрила на пострадали жени и деца;
- въвеждане на задължение насилникът да посещава специализирани програми, включващи социални и психологически консултации.

Изразяваме категорична подкрепа за ратификацията на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие от страна на България като доказателство за политическа воля да се вземат решителни мерки срещу това дехуманизиращо явление. Призоваваме народните представители, отговорните институции, както и медиите и гражданите, да не се поддават на съзнателна подмяна на мащабния проблем с насилието над жени и деца с манипулативни и изкривени тълкувания на достатъчно ясно дефинираните от Конвенцията понятия и цели.

Асоциация Родители

Асоциация Деметра

Българска асоциация по семейно планиране

Български център по нестопанско право

Велина Тодорова, член на Комитета по правата на детето

Институт по социални дейности и практики

Национална мрежа за децата

Ноу хау център за алтернативни грижи за деца

Сдружение „Дете и пространство“

Сдружение „Деца и юноши“

Фондация „Асоциация Анимус“

Фондация „Джендър образование, изследвания и технологии“

Фондация „За нашите деца“

Фондация „Лале“

Фондация „ПИК“

Фондация „П.У.Л.С.“